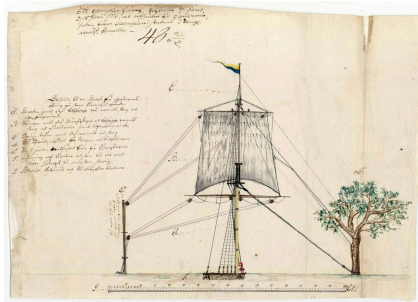

Upphov: Okänd. Stadsarkivet

Allmänna barnhuset 1638-1885

År 1638 öppnade det nybyggda Stora barnhuset i Stockholm. Det låg vid stadens utkanter vid Drottninggatan/Barnhusgatan. Hemlösa eller utfattiga barn skulle få tak över huvudet och mat för dagen, men främst skulle de få lära sig ett hantverk så att de från 8 års ålder kunde lånas ut till hantverkare och på så sätt försörja sig själva. Man omhändertog runt 150 barn om året.

Flera barnhus uppfördes i Stockholm varav ett var Lilla barnhuset som främst tog emot späda hittebarn. År 1785 slogs Lilla barnhuset ihop med Stora barnhuset och det nya barnhuset bytte namn till Allmänna barnhuset.

Upplysningstidens ideal slog igenom vid mitten av 1700-talet och man kan ana att Stockholms styrande ville både samhällets och barnens bästa. I verkligheten kan man se att personalen strävade efter att fostra lydiga och arbetsamma barn som skulle stå till tjänst även under de svåraste omständigheter. Barnen fick betala för sin mat med egna intjänade pengar. Pojkarna arbetade främst i barnhusets buldanverkstad medan flickorna spann eller kardade. Runt gården fanns höga plank och rymlingar straffades med en träklump med kedja runt benet. I praktiken var barnen fångar.

De första åren efter 1785 avled 30-50% av barnen före ett års ålder. Från 1785 tog barnhuset inte bara emot barn på anstalten utan bidrog också med underhåll för barn som vårdades i egna hem eller i fosterhem. Det fosterhem som begärde minst pengar i ersättning för barnen fick överta vården. Många fosterbarn fick för lite att äta, fick arbeta mycket hårt och blev sjuka.

Ett nytt reglemente fastställde 1850 att styresman över barnhuset skulle vara överläkare. Av de 1 800 barn som skrevs in åren 1851-1860 dog 64 % innan de fyllt 14 år. Men förhållandena blev sakta bättre och på 1870-talet var dödligheten nere i 18 %. År 1879 påbörjades bygget av ett nytt barnhus beläget mellan Norrtullsgatan och Vanadisvägen. I december 1885 flyttade Allmänna barnhuset och de gamla byggnaderna vid Drottninggatan revs 1886. Cirka 70 000 barn hade då passerat genom barnhuset sedan starten.

(Buldan är ett grovt tyg av linne, hampa eller jute som pojkarna på barnhuset sydde segel av. Seglen användes sedan av skeppen vid kungliga flottan.)

Tid

1779

Plats

Kvarter: Barnhuset (Norrmalm) >

Sökord

Barnavård > Barnhusbarn > Allmänna barnhuset > Barn > Föräldralösa > Barnhus >

Så här anger du källa för en ritning

Om du använder ritningen som källa ska du alltid ange arkitekt eller arkitektkontor (om uppgiften finns). Ange också var originalritningen finns och objekt-ID. Om du använder beskrivningen av ritningen som källa ska du skriva ut url-länken i adressfältet och datumet då du hämtade informationen. Exempel:
<https://stockholmskallan.stockholm.se/post/8992> Hämtad 2023-06-12.

Arkitekt

-

Skapad

1779

Utgiven av

-

Objekt-ID

Stadsarkivet

SE/SSA/0174/ F1 Bygglovshandlingar, egentliga staden och inkorporerade delar/ BN1779 48A=48½

Rättigheter

CC-BY

Du får använda materialet fritt om du anger upphov (fotograf, författare, konstnär). Mer om Creative Commons licenser

Har du frågor om ritningen?

Om du har frågor om den här ritningen ska du kontakta det museum, arkiv eller bibliotek där originalritningen finns. Ange länken till textens sida i Stockholmskällan så är det lättare för dem att hjälpa dig vidare.

Stadsarkivet

Kontaktuppgifter

Stadsarkivet tipsar

Stadsarkivet

Uppdaterad 2026-09-29